

EKONOMICKÉ, SOCIÁLNÍ A POLITICKÉ DOPADY NOVELY ODDLUŽENÍ

EKONOMICKÉ, SOCIÁLNÍ A POLITICKÉ DOPADY NOVELY ODDLUŽENÍ

JAKÝ JE ZÁMĚR VLÁDNÍ NOVELY?

- dostat zadlužené lidi z exekucí a šedé ekonomiky
- umožnit jim restart, protože se dostali do finančních problémů zejména v důsledku nemravného systému vymáhání pohledávek v minulosti

POSTUPY NOVELY

- zkrácení oddlužení na tři roky a odstranění nejistoty, zda se na konci dlužník oddluží
- stejné podmínky pro spotřebitele i živnostníky
- stejná vstupní pravidla pro každého dlužníka bez rozlišení pohlaví, věku, zdravotního stavu či socioekonomického statusu
- větší důraz na individuální posuzování adekvátního příjmu dlužníka

OČEKÁVANÝ VÝSLEDEK

- dlužníci se vymaní z exekucí
- vstoupí do řádné ekonomiky
- ročně to přinese veřejným rozpočtům 12 mld. Kč

EKONOMICKÉ DOPADY

- věřitelé současných dlužníků budou zkráceni o cca 100 mld. Kč, které by zadlužení lidé byli schopni uhradit
- z toho státní rozpočet (zdravotní pojišťovny, správy sociálního zabezpečení a finanční úřady) přijde o 15 mld. Kč
- v těchto částkách nejsou obsaženy ztráty do budoucna – zadlužují se noví lidé, zhoršují se podmínky vymáhání, oslabují se práva věřitelů
- morální hazard rozšířený do dalších vrstev obyvatel může v budoucnu způsobit kolaps veřejných rozpočtů

SOCIÁLNÍ DOPADY

- postupem doby veřejnosti dojde, že systém je nespravedlivý
- lidé uvidí, jak se jejich zadlužení sousedé dostali z dluhů snadno a rychle, a neuhradili téměř nic
- v malých bytových družstvech či ve společenství vlastníků mohou dluhy jedněch způsobit životní ohrožení druhých
- lidé si uvědomí, že ve své podstatě zaplatí dluhy svých spoluobčanů sami (vyšší daně, nižší příspěvky na školné, dopravu atd.)
- společnost se začne rozdělovat na řádně platící občany a neplatíče

JAKÁ JSOU ŘEŠENÍ?

#1

Nechme zmírněné podmínky a tříleté oddlužení pro ohrožené skupiny osob (jako je tomu v dosavadní úpravě) – starobní důchodce a invalidní důchodce v 2. a 3. stupni.

#2

Přijměme tříleté oddlužení pro živnostníky (podnikající fyzické osoby), tak jak to požaduje evropská směrnice.

#3

Přidejme zmírnění podmínek a tříleté oddlužení pro osamělé rodiče – s ohledem na životní podmínky dětí – ovšem při pečlivé kontrole naplnění statusu osamělého rodiče podle příslušného zákona.

JAK DOPADNE APLIKACE NOVELY?

- **dlužníci, kteří vstoupí do oddlužení, uhradí svým věřitelům v průměru nízká procenta z hodnoty svých dluhů (odhad 6,5 %)**
- **soukromí i veřejnoprávní věřitelé utrpí velké finanční ztráty**

POSTUPY NOVELY

- ukáže se, že není správné stanovovat stejná vstupní pravidla plošně pro všechny dlužníky (jiné jsou možnosti zdravých oproti hendikepovaným, mladých versus starých atp.)
- ukáže se, že není v silách soudů či správců, aby spravedlivě posoudili výši adekvátního příjmu (schopnější dlužníci si zařídí různá potvrzení, proč nemohou mít vyšší výdělek, méně schopné by v případě nízkého výdělku měl soud vyřadit?)
- úvaha o okamžitém nástupu dlužníků do řádné ekonomiky s nárůstem příjmů veřejných rozpočtů o 12 mld. Kč ročně je zbožné přání, profese dlužníků i jejich dosavadní pracovní praxe nezavdává důvod zaměstnavatelům, aby jim okamžitě nabízeli dobře placená pracovní místa

VÝSLEDNÁ REALITA

- značná část zadlužených lidí v exekucích zůstane, prostě a jednoduše nevstoupí do oddlužení, i když za ně společnost zaplatí nebo jim odpustí všechny jejich dluhy
- mnoho dlužníků se utvrdí v závěru, že je výhodné dluhy neplatit, stále se budou částečně pohybovat v šedé ekonomice, a nakonec se zadluží znovu
- státní rozpočet přijde u současných dlužníků o 15 mld. Kč, ztráty vzniklé u budoucích dlužníků mohou dosáhnout enormní výše

POLITICKÉ DOPADY

- proti zmírňování podmínek se postavila většina insolvenčních odborníků (správců, soudců, advokátů, věřitelů), podnikatelská veřejnost, a dokonce i odborná grémia (expertní skupina při Ministerstvu spravedlnosti)
- nesouhlas v anketách vyjádřila většina starostů i občanů
- málokdy se stane, aby stejný postoj zaujímala většina odborné i laické veřejnosti
- jakmile se začnou ukazovat první výsledky novely oddlužení (skutečnost, že dlužníci platí pár procent z hodnoty svých dluhů, což při porovnání inflace znamená, že neplatí nic), bude již pozdě
- pro politickou reprezentaci půjde o polibek smrti – když se proti razantnímu zmírnění podmínek oddlužení postavila většina společnosti a politici její postoj ignorovali, tak jim to v budoucnu občané neodpustí

#4

Pro ostatní dlužníky (půjde o zdravé jedince v produktivním věku, s převahou mužů – 72 %) ponechme pětileté oddlužení, i tito lidé mohou při dosažení úhrady 60 % z hodnoty svých dluhů skončit oddlužení ve třech letech.

#5

V rámci pětiletého oddlužení dlužníci dokáží stabilizovat své pracovní návyky, své pracovní místo a více si uvědomí nezbytnost šetřit a lépe hospodařit s vydělanými penězi.

#6

Věřitelé (včetně veřejných rozpočtů) získají z oddlužení vyšší míru uspokojení svých pohledávek.

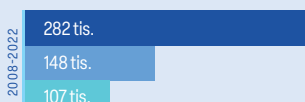
#7

Veřejnost bude mít pocit spravedlivého přístupu k zadluženým lidem a uvítá skutečnost, že alespoň část dluhů byla zaplacená.

VÍTE, ŽE...

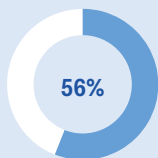
... DOSAVADNÍ ODDLUŽENÍ BYLA ÚSPĚŠNÁ?

JIŽ 148 TIS. LIDÍ SE ODDLUŽILO, V PRŮMĚRU LIDÉ ZAPLATILI 56 % Z HODNOTY SVÝCH DLUHŮ

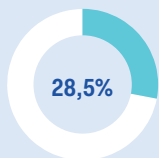

282 tis. povolených oddlužení
148 tis. splněných oddlužení
107 tis. probíhajících oddlužení

Pouze 9,7 % dlužníků přestalo splácet a proces oddlužení jim byl zrušen.

56 % průměrně dlužníci uhradili ze svého dluhu

28,5 % dlužníků uhradilo celý svůj dluh

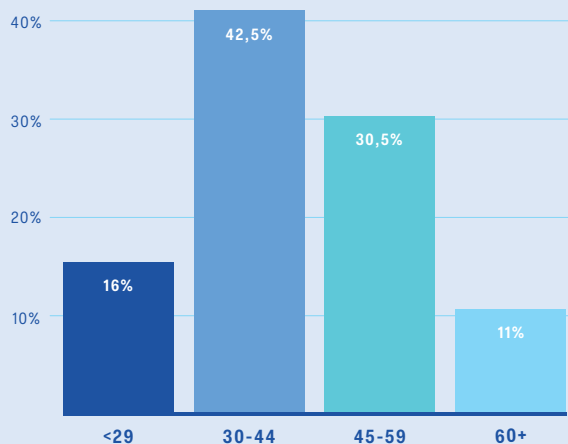
VÝSLEDKY ODDLUŽENÍ PŘEDSTAVUJÍ MIMOŘÁDNÝ ÚSPĚCH SOUDŮ, SPRÁVCŮ A ZEJMÉNA SAMOTNÝCH DLUŽNÍKŮ.

Zdroj: ISIR, InsolCentrum
Oddlužení 2008-2022

... NEJVÍCE SE ZADLUŽUJÍ LIDÉ VE VĚKU 30 – 44 LET?

STATISTICKY NEJMENŠÍ SKUPINU DLUŽNÍKŮ TVOŘÍ SENIOŘI 60+, DRUHOU NEJMENŠÍ MLADÍ LIDÉ DO 29 LET

VĚKOVÁ STRUKTURA DLUŽNÍKŮ

Zdroj: ISIR, InsolCentrum
Oddlužení 2008-2022

... NEPLATÍ MÝTY

- 1 VŠICHNI DLUŽNÍCI JSOU OBĚTI VĚŘITELŮ?
- 2 VŠICHNI DLUŽNÍCI ZNEUŽÍVAJÍ ÚVĚRY PRO BEZHĽAVÉ UTRÁCENÍ, A PŘITOM SE LUXUSNĚ POHYBUJÍ V ŠEDÉ EKONOMICE?

Nic v životě není jenom černé nebo bílé. Data ukázala, že noví dlužníci, kteří si půjčují již v období regulace spotřebitelských úvěrů, mají stejnou strukturu dluhů jako dlužníci ze starých časů zatížených vysokými vymáhacími poplatky. Lidé se prostě v tržní ekonomice zadlužují, a nelze se tomuto fenoménu vyhnout. Charakteristiky souboru zadlužených lidí ukazují, že většina z nich dosáhla pouze základního vzdělání nebo jsou vyučení.

KLASIFIKACE TŘÍ NEJČASTĚJŠÍCH PROFESÍ

Většinu z výše uvedeného souboru lidí navíc tvoří muži, kteří více inklinují k rychlému rozhodování, jsou ovlivněni reklamami a příliš neuvažují o rizicích rychlých půjček. Snadno se stane, že první půjčku nejsou schopni splatit a pak nereagují na vzniklou nebezpečnou situaci. Tím se dostávají do spirály dluhů a situaci řeší vyhýbáním se splácení a vstupem do šedé ekonomiky.

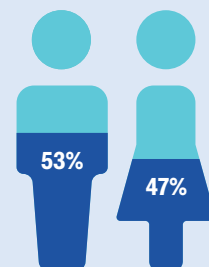
Zdroj: ISIR, InsolCentrum
Oddlužení - vzorek 2019-2022

... MUŽI SE ZADLUŽUJÍ VÍCE NEŽ ŽENY?

V POVOLENÝCH ODDLUŽENÍCH TVOŘÍ MUŽI 53 %, ŽENY 47 %

Muži jsou však méně disciplinovaní, v průběhu oddlužení častěji přestávají splácet. Na konci ve splněných oddluženích je **poměr muži x ženy 50/50 %**.

Poměr občané x živnostníci činí 76/24 %.

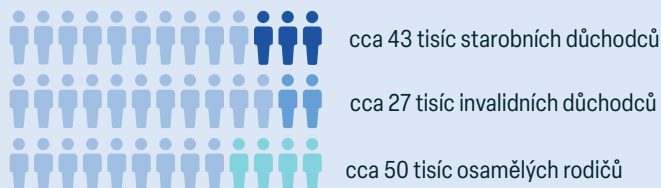

Zdroj: ISIR, InsolCentrum
Oddlužení 2008-2022

... VĚTŠINU ZADLUŽENÝCH OSOB PŘEDSTAVUJÍ ZDRAVÍ LIDÉ V PRODUKTIVNÍM VĚKU?

Z NICHŽ JE 72 % MUŽŮ

ZADLUŽENÍ LIDÉ – POTENCIONÁLNÍ ADEPTI ODDLUŽENÍ:
Zhruba 500 tisíc osob z toho ohrožené skupiny:

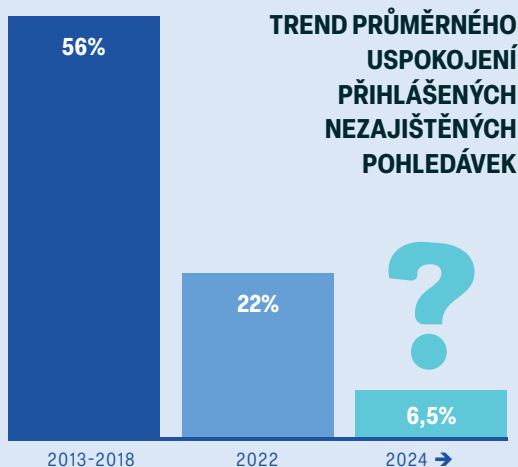
Zbývá cca 380 tisíc lidí v produktivním věku bez vážných zdravotních problémů, z nichž tvoří 72 % muži.

Zdroj: Odhad InsolCentra dle dat MPSV, ČSÚ, Exekutorské komory

...PRUDCE KLESNE USPOKOJENÍ POHLEDÁVEK VĚŘITELŮ?

DLUŽNÍCI V LETECH 2013 AŽ 2018 SPLATILI VĚŘITELŮM V PRŮMĚRU 56 % ZE SVÝCH DLUHŮ

Lidé vstupující do oddlužení v roce 2022 uváděli očekávané uspokojení ve výši 22 % z přihlášených nezajištěných pohledávek. Dle výpočtu odhadu přímých ekonomických ztrát věřitelů bylo zjištěno, že v tříletém oddlužení může dojít k dramatickému snížení průměrného uspokojení až na úroveň 6,5 % z dluhů.

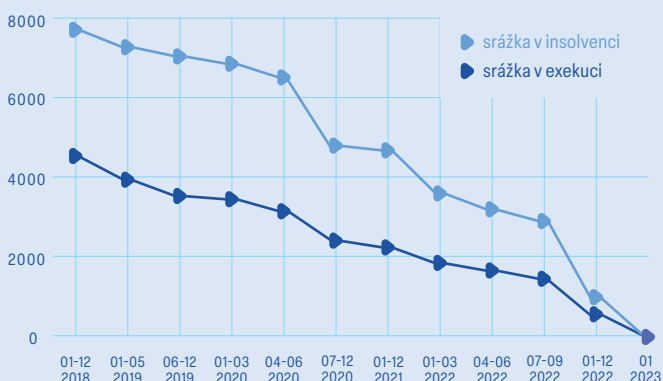
Zdroj: ISIR, InsolCentrum
Oddlužení – vzorek 2013-2018, 2022

... INSOLVENČNÍ SRÁŽKY SE POSTUPNĚ SNIŽUJÍ AŽ K NULE?

V DŮSLEDKU OPAKOVANÉHO ZVYŠOVÁNÍ NEZABAVITELNÝCH ČÁSTEK DOCHÁZÍ KE SNIŽOVÁNÍ SRÁŽEK ZE MZDY U DLUŽNÍKŮ

Při čisté měsíční mzdě 20 tisíc Kč a 2 vyživovaných osobách se insolvenční srážka rovná nule.

VÝVOJ VÝŠE SRÁŽEK ZE MZDY DLUŽNÍKŮ

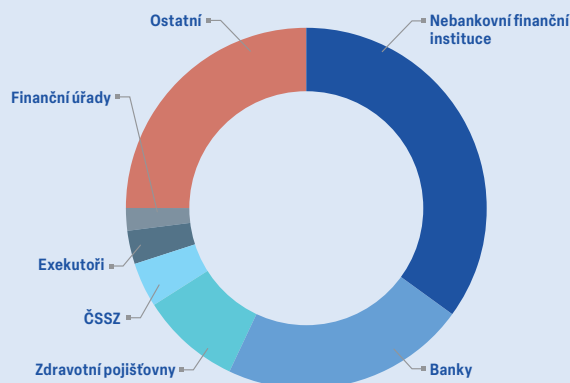
Stát znovu a znovu přijímá opatření na ochranu dlužníků, která vedou ke snižování či v současné době dokonce k zastavování míry splácení dluhů.

Zdroj: MPSV
Zpracováno: InsolCentrum dle kalkulačka.org

... ZADLUŽENÍ LIDÉ SI NEPŮJČUJÍ NA JÍDLO NEBO BYDLENÍ, ALE NA SPOTŘEBU?

NESPLACENÉ HYPOTÉKY SE TĚMĚŘ NEVYSKYTUJÍ, VYSOKÉ JSOU DLUHY VŮČI STÁTU, DOSAHUJÍ ZHRUBA 15 % Z CELKOVÝCH ZÁVAZKŮ DLUŽNÍKŮ

PŮVODNÍ VĚŘITELÉ DLE PŘIHLÁŠENÉ VÝŠE POHLEDÁVEK

■ Nebankovní fin. instituce	35%	■ Exekutoři	3%
■ Banky	22%	■ Finanční úřady	2%
■ Zdravotní pojišťovny	9%	■ Ostatní	25%
■ ČSSZ	4%		

■ KDO PATŘÍ MEZI OSTATNÍ VĚŘITELÉ?

Jedná se o často zastoupené instituce, které mají však méně než 2 % z celkové výše přihlášených pohledávek (např. energie, mobilní operátoři, dopravní podniky, pojišťovny, obce, pronajímatelé, dodavatelé zboží a služeb, bytová družstva a SVJ, Česká televize atd.).

Zdroj: ISIR, InsolCentrum
Oddlužení - vzorek 2019-2022

... PRŮMĚRNÝ DLUH U ZADLUŽENÝCH LIDÍ VSTUPUJÍCÍCH DO ODDLUŽENÍ SE STÁLE ZVYŠUJE?

PRŮMĚRNÝ DLUH SE DRAMATICKY ZVYŠUJE

PRŮMĚRNÝ DLUH

2013	660 tis. Kč
Převahu tvořili občané, živnostníků bylo málo.	
2022	cca 1 mil. Kč u občanů cca 2 mil. Kč u živnostníků
Tato data nejsou přesná, protože řízení stále probíhají.	

Navíc se skutečnou výší dluhů již nikdy nedozvíme, protože se zastavují bagatelní exekuce, bezvýsledné exekuce, odpouští se příslušenství pohledávek u akcí Milostivého léta, do oddlužení se často nepřihlašují podřízené pohledávky, a již se objevují případy, kdy věřitelé své pohledávky nepřihlašují vůbec.

Zdroj: ISIR, InsolCentrum
Oddlužení - vzorek 2013 a 2022

NÁZORY

CO O PŘIPRAVOVANÉ NOVELE ŘEKLI ODBORNÍCI?

PETR SCHNEEDÖRFLER

předseda a ředitel spolku Lighthouse

„Nedělejme prosím změny alespoň 10 let. Zkusme dát dlužníkům nějaké podmínky a nechat jim čas na to, aby je realizovali. Aby jim došlo, že čekání na ještě lepší podmínky není to správné řešení. Neučme dlužníky, že dluhy za ně neustále řeší a vyřeší stát. Učme je, že dluhy musí řešit pořád oni sami, stát jim jen tu cestu ulehčí.“

LUKÁŠ KOVANDA

ekonom

„Pokud se dlužníkům budou nadále uvolňovat podmínky, budou na základě toho jednat. To bude mít vliv na celou ekonomiku země. Může jít například o nárůst rizika pronajímání nemovitostí, nárůst rizika poskytování hypoték a úvěrů. Což samozřejmě ti dotyční, ať už věřitelé, banky, pronajímatelé a mnozí další zohlední ve svých cenách.“

JAN VYSLOUŽIL

předseda Svazu českých a moravských bytových družstev (SČMBD)

„Lidé v bytových domech s dlužníky se stávají jejich rukojmími. Ačkoli nemají žádnou možnost, jak ovlivnit chování svých sousedů, nikdy jim nic nepůjčili a mnohdy je ani neznají, dostávají se díky stále vstřícnějšímu přístupu státu k dlužníkům do pozic nedobrovolných věřitelů, kteří nesou náklady na bydlení těch, kterým jejich dluhy stát odpustí. Co když samoživitelky a senioři, kteří v bytových domech velmi často bydlí, nebudou schopni nést náklady na oddlužení svých sousedů a oni sami se z tohoto důvodu stanou dlužníky? Také jim vláda tyto dluhy odpustí? Jen se ptám, zda tady nakonec zůstane alespoň někdo, kdo své závazky bude hradit řádně a včas.“

PETRA KOLÁŘOVÁ

ředitelka České asociace věřitelů

„Hodnocení 15 let účinnosti insolvenčního zákona by se z pohledu věřitelů dalo shrnout do tří základních oblastí. Zaprvé došlo ke snížení rozhodovacích pravomocí věřitelů, zadruhé k oslabení jejich práv a ochrany. A zatřetí, a to je nejzávažnější, došlo ke snížení míry uspokojení pohledávek. S mnohem většími obavami se ale díváme na zkrácení doby oddlužení, konkrétně s dopadem na návratnost pohledávek. Z analýz, které máme k dispozici a které realizovali členové naší nezávislé názorové platformy, víme, že by došlo k dramatickému poklesu návratnosti, a to na 5–10 procent, což je opravdu tristní. Jednalo by se o jednu z nejnižších úrovní v Evropské unii. Domnívám se, že výsledkem by byla devastace práv věřitelů.“

JARMILA VESELÁ

jednatelka společnosti InsolCentrum

„Připravovaná novela je malý krok pro právo, ale velký pro stát, pro občanskou společnost. Jejím přijetím již není cesta zpátky. Čeští občané vždy náleželi mezi konzervativní a odpovědnou populaci. Připustíme, aby část lidí začala smýšlet jinak. V horizontu jedné generace můžeme změnit základní charakterový rys národa. Většina odborných profesí, starostů i občanů se postavila proti zmírňování podmínek oddlužení. Hodlá to vláda a parlament udělat proti vůli většiny?“

BOHUMIL HAVEL

člen Legislativní rady vlády ČR, Ústav státu a práva AV ČR

„Nezbytná je spravedlnost a rovnováha mezi věřitelem a dlužníkem. Kontrola spravedlnosti dluhu má zajistit férové zacházení. Dluh ale zůstává závazkem, který by měl být plněn. V opačném případě jde o signál, že dluhy se nemusí platit.“

„Stát svým požadavkem, aby oddlužení bylo zkráceno všem, rezignoval na analýzu toho, na koho míří. Místo toho, aby cílil na omezenou skupinu obyvatel, která potřebuje pomoc, hledá paušální řešení pro všechny. Stát v podstatě opakovaně vysílá zprávu, že své dluhy není potřeba platit, což je vůči veřejnosti celkem děsivá zpráva.“

„Rozhodnutí o plošném zkrácení doby oddlužení je čistě politická záležitost, protože odborná grémia byla proti tomu. A je třeba se ptát, jakoliv to plně akceptují, jestli je korektní, aby o otázce, která může mít masivní důsledky pro vlastnické právo soukromých osob, rozhodovala politika. Myslím si, že diskuze, která tady měla být vedena, neměla být politická. Podle mě má ústavní právní konsekvence. A proto bude docela zajímavé, jak dopadne rozhodnutí o míře uspokojení. Protože to je něco, co tu otázku ústavního práva pojímá z druhé strany, neboť hovoří o tom, kolik na konci zůstane prostředků, respektive kolik bude nuceně odebráno. Na konci dne ale rozhodne politika.“

MICHAL ŽIŽLAVSKÝ

insolvenční správce, Asociace insolvenčních správců

„Jestli klesá počet zájemců o oddlužení, protože se jim vyplatí setrvat v šedé zóně nebo v exekucích, nevypovídá nic o tom, zda oddlužení funguje, či nefunguje. Data ukazují, že u těch, kteří oddlužení využijí, funguje. Problém je motivace pro vstup těch, kteří nechtějí. Tady je potřeba, aby směrem k povinným dlužníkům promlouval stát, neziskové organizace a advokáti, kteří podávají návrhy na oddlužení.“

„Zdravý člověk v produktivním věku si dnes může rozložit splácení dluhů do 3 let, a ještě se mu 40 % odpustí. Když to nezvládne, může zaplatit ještě méně, jen musí poctivě pracovat a splácet své dluhy 5 let. Je to skutečně málo? Tuto otázku ať si položí každý sám, protože to, co nezaplatí dlužník, platíme my ostatní.“

LADISLAV MINČIČ

tajemník úřadu Hospodářské komory České republiky

„Návrh, bohužel, rezignuje na řádnou implementaci evropské směrnice, jejímž cílem je mimo jiné snížení překážek k návratu poctivých a životaschopných podnikatelů do podnikání. A pokud stát bude pokračovat v neodůvodněném, bezbřehém zvýhodňování spotřebitelů na úkor věřitelů, rozhodně to nepovede k onomu kýženému cíli, tedy ke zlepšení hospodaření spotřebitele s penězi, jeho návratu do ekonomicky aktivního života a v delším horizontu potom k lepší finanční gramotnosti občanů a udržení sociální soudržnosti.“

IVAN PILNÝ

ministr financí ČR

„Patřím mezi lidi, kteří si myslí, že dluhy se mají platit, a to nejen o Vánocích. Já jsem svoje dluhy platil, na dovolenou jsem si šetřil. Jsou tady dvě skupiny dlužníků. Jedna ta menší, jak ukazují data, která se do situace dostala nezaviněně, a té bychom měli pomoci. Ostatní se tam dostanou jenom proto, že si na tu dovolenou nešetří, ale prostě si na ni půjčují. Takhle postupně vytloukají klín dalšími půjčkami. Nevím, proč bychom měli tyhle lidi nějakým zvláštním způsobem sanovat a snižovat jim postupně laťku, kdy mají něco zaplatit. Nechápu, proč bychom to měli dělat, protože v té společnosti to opravdu musí někdo zaplatit.“

„Řada lidí si jednoduše spočítala, že než do procesu oddlužení jít, tak je lepší vstoupit do šedé ekonomiky. Stát v tomto směru nedělá vůbec nic.“

„Je potřeba, abychom řešili příčiny, nikoliv jenom následky. Když tady máme hromadu dlužníků, tak potom už víceméně jen hasíme požáry.“

RADKA VLADYKOVÁ

ředitelka Svazu měst a obcí (SMO ČR)

„Všichni platíme v přesně stanovený čas a v přesně stanovených částkách za komunální odpad, za spotřebovanou elektřinu, za plyn, za vodu. I obec musí dodržovat platební morálku a své závazky. Pokud někdo nezaplatí, musíme to udělat my ostatní. Jak má starosta působit na občany, jestliže oni vidí ve svém okolí takové neplatiče?“

„Dopad novely na hospodaření měst a obcí je nepříznivý, což jednoznačně vyjádřili starostové nesouhlasem s její koncepcí. Města a obce musí pracovat s penězi s péčí řádného hospodáře a dluhy vůči obci vymáhat. Dluhy vůči obcím jsou za odpady, jízdné MHD, nebo například nájemné za obecní byt. Pokud někdo neplatí, zaplatí za něj dluh ostatní občané z obce.“

ROBERT NĚMEC

předseda České advokátní komory

„Jedná se již o několikáté legislativní opatření, které postupně snižuje míru uspokojení pohledávek věřitelů, a to bez jakékoliv kompenzace. Navrhované řešení navíc neřeší stávající sociální problém zadlužených občanů s mnohačetnými exekucemi, kteří na podmínky oddlužení nedosáhnou. Navrhovaná úprava tak pouze vysílá do budoucnosti signál věřitelům, že jejich pohledávky nebudou uspokojeny, čímž sníží dostupnost úvěrových prostředků.“

DAVID ŠMEJKAL

ředitel Poradny při finanční tísni

„Dobře nastavené oddlužení funguje i jako prevence před dalším zadlužováním. Zjednodušením podmínek může tento prvek vymizet. Navíc nemáme žádná data, protože po poslední právní úpravě pětiletá oddlužení ještě ani nedoběhla. Byl bych proto v případě jakýchkoli změn velmi opatrný.“

MICHAL KUDĚJ

ekonom, člen vědecké rady

Centra restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka, Fakulta podnikohospodářská Vysoké školy ekonomické v Praze

„Změnou parametrů oddlužení vzniknou dodatečné náklady, které se promítnou do cen produkce a dalších podmínek, jako jsou třeba úroky úvěrů. Jedná se o ekonomicky neodůvodněný plošný benefit pro všechny dlužníky na úkor věřitelů. Je potřeba zdůraznit, že se při nesplácení dluhů jedná vždy o selhání dlužníka, nikoliv věřitele.“

PROTI ZMÍRŇOVÁNÍ PODMÍNEK ODDLUŽENÍ SE STAVÍ

- většina občanů (průzkum – 87 %)
- většina starostů měst a obcí (anketa – 94 %)
- většina insolvenčních soudců (anketa – 94 %)
- většina insolvenčních správců (stanovisko ASIS)
- většina advokátů (stanovisko ČAK)
- většina věřitelů (stanovisko ČBA, ČAV)
- většina podnikatelské veřejnosti (stanovisko HK)
- většina členů expertní skupiny pro insolvenční právo spadající pod Ministerstvo spravedlnosti

87 %

OBČANŮ

94 %

STAROSTŮ

94 %

INSOLVENČNÍCH
SOUDCŮ

